

OBSAH

<i>Předmluva</i>	5
<i>Úvod</i>	7
Choroba, nemoc organismu	11

ČÁST OBECNÁ

I. <i>Příčiny chorobného dění v organismu</i>	13
A. Zevní	13
B. Vnitřní	13
II. <i>Zánik organismu</i>	15
A. Mechanismy smrti	15
B. Znamky smrti	16
1. Změny fyzikální	16
2. Fermentativní pochody	17
3. Posmrtná hniloba	17
III. <i>Regresivní a metabolické změny</i>	18
A. Nekróza	18
1. Příčiny nekrot	19
2. Druhy nekrot	20
3. Gangréna (sněť)	20
4. Následky nekrot	21
B. Atrofie	22
Druhy atrofí	22
C. Tkáňové dystrofie (degenerace)	24
1. Dystrofie z poruchy metabolismu bílkovin	24
2. Dystrofie z poruchy metabolismu glykoproteidů	25
3. Dystrofie z poruchy metabolismu nukleoproteidů	26
4. Dystrofie z poruchy metabolismu polysacharidů	26
5. Dystrofie z poruchy metabolismu tuků	27
6. Dystrofie spojená s poruchou výměny solí vápníku	28
D. Pigmentace	30
1. Pigmenty endogenní	30
Žloutenka (icterus)	33
2. Pigmentace exogenní	35
E. Kameny (konkrementy)	36
F. Cysty	39

IV. Poruchy krevního oběhu	41
A. Celkové poruchy krevního oběhu	41
1. Arytmie	41
2. Oběhové selhání	42
3. Srdeční insuficience	43
4. Poruchy krevního oběhu mající příčinu v cévním systému	45
5. Změny v množství a složení krve	48
a) Změny celkového množství krve	48
b) Změny v červené složce krevní	48
Anémie	49
c) Změny v bílé složce krevní	50
d) Změny v trombocytech	51
e) Změny v krevní plazmě	51
6. Krvácivé choroby (hemoragické diatézy)	52
a) Z poruchy cév	52
b) Z poruchy tvorby krevních destiček	53
c) Z poruchy mechanismu srážení krve	53
B. Místní (lokální) poruchy krevního oběhu	54
1. Překrvení (hyperémie)	54
2. Místní nedokrevnost (ischémie)	55
3. Infarkt	57
4. Krvácení (hemoragie)	59
5. Trombóza	61
6. Embolie (vmetnutí)	62
7. Metastáza	65
C. Poruchy výměny tkáňového moku	65
1. Dehydratace (vysychání)	66
2. Hydrops (vodnatelnost)	66
V. Progresivní změny v organismu	69
A. Hypertrofie a hyperplazie	69
B. Regenerace	71
C. Metaplazie	72
D. Transplantace	72
E. Zánět (inflammatio)	73
1. Příčiny zánětu	73
2. Znaky zánětu	73
3. Zánětlivý infiltrát	74
4. Fyzikálně chemické změny při zánětu	77
5. Celkové reakce při zánětu	77
6. Průběh zánětu	79
7. Následky zánětu	79
8. Formy zánětu	80
a) Záněty alterativní	80
b) Záněty exsudativní	80
aa) Záněty sliznic a kůže	80
bb) Záněty serózních blan	82
cc) Zánět intersticiální	83

c) Záněty proliferativní (produktivní)	84
Hojení ran	85
Hojení kostních zlomenin	85
9. Specifické granulační záněty	86
a) Tuberkulóza	86
aa) Tuberkulóza dětského věku	88
bb) Tuberkulóza dospělého věku	89
b) Příjice (syphilis)	91
c) Břišní tyf (typhus abdominalis)	93
d) Akutní kloubní hostec (rheumatismus febrilis), polyarthriti- rheumatica acuta	93
e) Aktinomykóza	94
f) Inguinální (venerický) lymfogranulom	95
g) Tularémie	95
VI. <i>Nádory</i>	96
A. Vlastnosti a chování nádorů	97
B. Generalizace nádoru	99
C. Druhotné změny v nádorech	100
D. Citlivost nádorů na ozařování	100
E. Výskyt nádorů	100
F. Chování nádorů k organismu	102
G. Příčiny nádorového bujení u člověka	102
H. Rozdělení nádorů	103
CH. Vlastnosti a výskyt nejběžnějších nádorů	104
1. Mezenchymové nádory	104
a) Benigní	104
b) Maligní	107
2. Epitelové nádory	109
a) Benigní	109
b) Maligní	110
3. Nádory z nervové tkáně	110
4. Nádory pigmentotvorné	110
a) Benigní	111
b) Maligní	111
5. Teratom	111
6. Chorionepiteliom	111
VII. <i>Vývojové vady (zrůdnosti, malformace)</i>	113
Rozdělení zrůd	116
1. Zrůdy podvojně	116
2. Zrůdy jednoduché	116

Č Á S T S P E C I Á L N Í

I. <i>Systém kardiovaskulární (srdce a cévy)</i>	118
A. Zánět osrdečníku (pericarditis)	118
1. Exsudativní perikarditis	118
2. Produktivní perikarditis	119
B. Zánět srdeční nitroblány (endocarditis)	120
1. Bakteriální endokarditis	120
2. Nebakteriální endokarditis	122
Získané srdeční vady (vitium cordis)	123
C. Zánět srdečního svalu (myocarditis)	124
1. Hnisavá myokarditis	124
2. Nehnisavá myokarditis	124
D. Oběhové poruchy myokardu	125
E. Vrozené srdeční vady (srdeční malformace)	126
F. Kornatění tepen (arteriosclerosis)	127
G. Buergerova nemoc	129
H. Periarteriitis nodosa	130
CH. Syfilitický zánět aorty (aortitis syphilitica)	131
I. Výduť (aneuryzma)	132
1. Aneuryzma pravé	132
2. Aneuryzma nepravé	134
3. Aneuryzma disekující	134
4. Aneuryzma arteriovenózní	134
J. Zánět žil (phlebitis)	134
K. Městky (varices)	135
II. <i>Dýchací trakt</i>	136
A. Přehled patologické fyziologie	136
1. Reakce krve a její řízení	136
2. Úchytky od normálního dýchání	137
3. Ochranná opatření dýchacích cest	139
B. Záněty dýchacích cest	140
C. Rozšíření bronchů (bronchiektazie)	141
1. Cylindrické bronchiektazie	141
2. Vakovité bronchiektazie	141
D. Změny ve vzdušnosti plic	142
1. Rozedma plic (emfyzém)	142
2. Nevzdušnost plic	143
E. Záněty plic	145
1. Nehnisavé	145
a) Lobární (krupózní) pneumonie	145
b) Bronchopneumonie	146
c) Pneumonie intersticiální	147

2. Hnisavé	148
a) Absces plic	148
b) Gangréna plic (plicní sněť)	148
F. Zánět pohrudnice (pleuritis)	149
G. Plynatost hrudní (pneumotorax)	149
1. Pneumotorax uzavřený	150
2. Pneumotorax otevřený	150
3. Pneumotorax ventilový	150
H. Nádory plic	151
III. Trávicí trakt	152
A. Přehled patologické fyziologie	152
1. Poruchy polykání	152
2. Poruchy pohybů žaludku	153
3. Poruchy pohybů střev	154
a) Průjem	154
b) Zácpa (obstipace)	155
c) Střevní neprůchodnost (ileus)	155
4. Poruchy sekrece (vyměšování) trávicích šťáv	156
5. Poruchy resorpce (vstřebávání)	157
B. Dutina ústní a hltanová	157
1. Záněty	157
Soor (moučnivka, stomatitis soorica)	158
Angína	158
2. Povleklý jazyk	159
3. Adenoidní vegetace	159
C. Jícen	159
1. Divertikl jícnu (diverticulum oesophagi)	159
2. Zánět jícnu (oesophagitis)	160
D. Žaludek	160
1. Zánět žaludku (gastritis)	160
2. Vředová choroba a žaludeční vřed (ulcus ventriculi)	160
3. Poleptání horních částí trávicího traktu	162
E. Střevo	163
1. Zánět	163
a) Katarální zánět	163
b) Hlenovitý zánět tlustého střeva	163
c) Pseudomembranózní a ulcerózní zánět	163
d) Chronická ulcerózní kolitis	164
e) Apendicitis (zánět červu)	164
f) Specifické záněty	165
2. Změny polohy střev	165
3. Nádory trávicí trubice	167
F. Pobřišnice	168
1. Zánět (peritonitis)	168
2. Kýly (hernie) dutiny břišní	170

G. Játra	171
1. Přehled patologické fyziologie	171
2. Nekróza jater	173
a) Zonální nekróza	173
b) Masívní nekróza	174
3. Zánět (hepatitis)	175
4. Cirhóza (cirrhosis)	176
5. Nádory jater	177
H. Žlučník a cesty žlučové	178
1. Zánět	178
2. Žlučové kameny (cholelithiasis)	178
3. Nádory	179
CH. Slinivka břišní	179
1. Cystická pankreatofibróza	179
2. Akutní hemoragická nekróza (necrosis pancreatis haemorrhagica acuta)	179
3. Cukrovka, úplavice cukrová (diabetes mellitus)	180
IV. <i>Uropoetický systém (močové ústrojí)</i>	182
A. Přehled patologické fyziologie	182
1. Poruchy sekrece (vyměšování) moči	183
2. Urémie	184
3. Pseudourémie (nepravá urémie)	184
4. Urémie extrarenální	185
5. Úchytky ve složení moči	185
B. Malformace	186
C. Hydronefróza	187
D. Záněty	188
1. Hnisavé	189
2. Nehnisavé	190
a) Glomerulonefritis (difúzní)	190
b) Glomerulonefritis ložiskovitá	193
c) Nefritis intersticiální	193
E. Nefróza	193
F. Vaskulární nefroskleróza	194
G. Záněty odvodných cest močových	195
H. Tuberkulóza močového ústrojí	196
1. Tuberkulóza ledvin	196
2. Tuberkulóza močového měchýře	196
CH. Močové kameny (urolithiasis, nephrolithiasis)	197
I. Nádory	197
V. <i>Systém kostní a kloubní</i>	198
A. Deformity	198
B. Osteodysplazie	199

C. Osteoporóza (prořídnutí kosti)	201
D. Poruchy spojené s úbytkem vápníku v kostech	201
1. Rachitis (křivice)	201
2. Osteomalacie	201
3. Fibrózní osteodystrofie (Recklinghausenova)	202
E. Záněty kostí (osteomyelitis)	202
1. Nespecifické záněty	202
2. Specifické záněty	203
F. Kostní nádory	204
G. Záněty kloubů (arthritis)	205
H. Ankylóza	206
VI. <i>Pohlavní orgány</i>	207
A. Vrozené malformace	207
B. Pohlavní orgány mužské	208
1. Zánět nadvarlete (epididymitis)	208
2. Zánět varlete (orchitis)	208
3. Hydrokela	208
4. Zánět prostaty (prostatitis)	208
5. Hypertrofie prostaty (adenomyomatózní hyperplazie)	209
6. Rakovina prostaty (carcinoma prostatae)	209
C. Pohlavní orgány ženské	209
1. Zánět vaječníku (oophoritis)	209
2. Zánět vejcovodu (salpingitis)	210
3. Zánět děložní sliznice (endometritis)	210
4. Nádory vaječníku	211
5. Nádory dělohy	211
D. Prsní žláza (mamma)	213
1. Zánět prsní žlázy (mastitis)	213
2. Cystická mastopatie	213
3. Nádory prsu	213
VII. <i>Ústřední nervová soustava</i>	214
A. Poruchy krevního oběhu	214
1. Krvácení (haemorrhagia)	214
2. Změknutí mozku (encephalomalacia)	215
3. Cévní encefalopatie (encephalopathia angiosclerotica)	216
B. Zánětlivá onemocnění	217
1. Zánět měkkých plen mozkových (leptomeningitis serosa)	217
2. Záněty mozku a míchy	218
C. Nádory	219
D. Vodnatelnost mozku (hydrocephalus)	219

VIII. Vnitřně sekreční (endokrinní) orgány	221
A. Hypofýza (glandula pituitaria)	222
1. Nádory	222
2. Endokrinní poruchy	222
B. Štítná žláza (glandula thyreoidea)	223
1. Struma	223
2. Endokrinní poruchy	225
a) Hypofunkce štítné žlázy	225
b) Hyperfunkce štítné žlázy	225
C. Příštítná tělíska (glandula parathyreoidea)	226
D. Nadledviny (glandulae suprarenales)	226
1. Kůra nadledvin	226
2. Dřeň nadledvin	226
<i>Hlavní otázky k celkovému opakování</i>	228
<i>Seznam vyobrazení v textu</i>	233
<i>Seznam vyobrazení na příloze</i>	234
<i>Seznam jmenný a věcný</i>	237
<i>Obrazová příloha (1—40)</i>	265